

Kullaskogen, östra delen.

7.4.3 Kullaskogen

Naturförhållanden

Området ligger på Romeleåsen väster om Dörröds by i Veberöds socken. Kullaskogen var tidigare en del av ett större utmarksområde på Romeleåsen som fram till 1600-talet var tämligen trädrikt. Därefter skedde ett överutnyttjande av landskapet som resulterade i öppna enefälader på stora ytor. Vid Kullaskogen fanns det skogsmark kvar och detta är den enda större skogen på Romeleåsen som har lång kontinuitet. De södra delarna, vid Dörröds fälad och Hägnaden samt i väster vid Kullatorpet, var under 1800-talet öppna fälader, vilket troligen också var fallet med Grönlandsåsen i sydost.

Topografin är varierad med höjdsträckningar där berget går i dagen och bäckraviner som skär sig ner i sluttningarna. Området ligger på ca 100-145 m.ö.h. Geologin domineras av urberg som är överlagrad av urbergsmorän. Grönlandsåsen är en utpräglad rullstensås som delvis är påverkad av täktverksamhet. Vegetationen i Kullaskogen domineras av bokskog med omväxlande hassellundar och granplanteringar på de gamla fäladsmarkerna. Öppen gammal fäladsmark finns bara kvar i norra delen av Dörröds fälad och i norr vid Kullaskogstorp. Markanvändningen är

skogsbbruk, förutom i Dörröds fälad samt några mindre betesmarker.

Landskapsekologi

Fäladsmarken och hassellunden är relativt isolerade med främsta spridningsvägar västerut mot Allmänningen och sydost mot Kvarnbrodda över område 2.1 Dörröd SV. Hasselmusen förekommer i området i en av sina två skånska populationer. Området är viltrikt med både kronhjort och dovhjort.

Kulturmiljövärden

Området innehåller många viktiga spår efter fäladsmarkens landskap, f.f.a. på Dörröds fälad men även på andra platser, genom sockengränser, betespräglade buskar och träd. Skifteslandskapets spår består främst av torp och torpruiner, hägnadsvallar och gammal åkermark. År 1812-20 beskrivs södra delen av Kullaskogen som öppen fäladsmark med spridda buskage. Skog fanns kring den högsta punkten i nordöst och längst i söder på Dörröds fälad.

Kullaskogen består främst av bokskog med inslag av granplanteringar i söder och öppna tilltalande fäladsmarker i Dörröds fälad. I naturreservatet Dörröds fälad finns en mer varierad topografi kring bäck-da-

larna och möjlighet till vidare utblickar över fäladen och skogslandskapet i väster.

Friluftsliv

Tillgängligheten är god genom Skåneleden som passerar genom området och parkeringen vid Kullatorpet. Kullatorpet drivs som raststuga av turistföreningen och lockar många besökare under helgerna. Vid parkeringen finns en äng med lägerplats som ofta utnyttjas av bl.a. scouterna.

Strövvänliga skogar, kulturhistoriska lämningar och intressanta landskapsavsnitt, biologiskt rika miljöer och utblickar gör området mycket attraktivt för det rörliga friluftslivet

Förutsättningar för värden i landskapet

Norra delen ägs av Björnstorps gods medan de södra delarna ägs av andra privata markägare. Naturreseptatet säkerställer viss vård av naturvärden och tillgänglighet för friluftslivet. Hasselmusen och andra arter knutna till busk och fäladsmarker är beroende av kontakt med angränsande miljöer och vård av hassellundarna. Kulturmiljövärdena bör också vårdas.

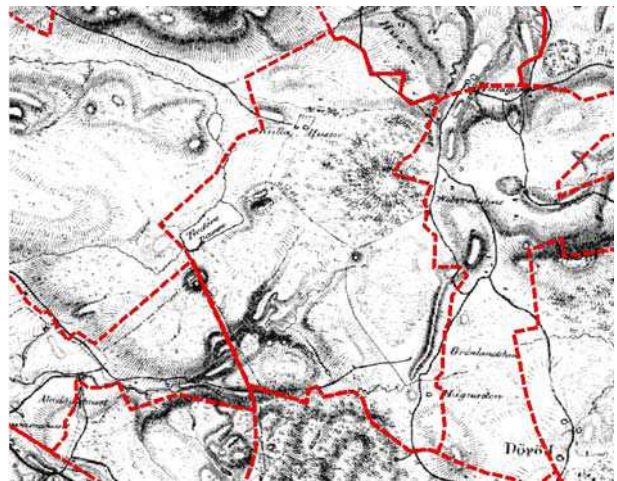
Utvecklingsmöjligheter

Restaurera fäladsmarker som planterats igen. Öka tillgängligheten genom markerade strövstigar och informationstavlor vid parkeringen. Bättre skyltning till reservatet.

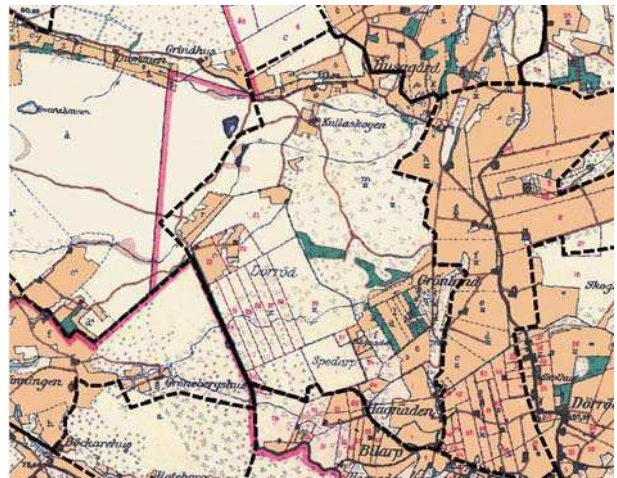
Referenser

Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.
Svensson, A. 1988. Romeleåsen. Vegetationsinventering och naturvärdesbedömning, Länsstyrelsen i Malmöhus län / Lunds kommun.

Dörröds fälad

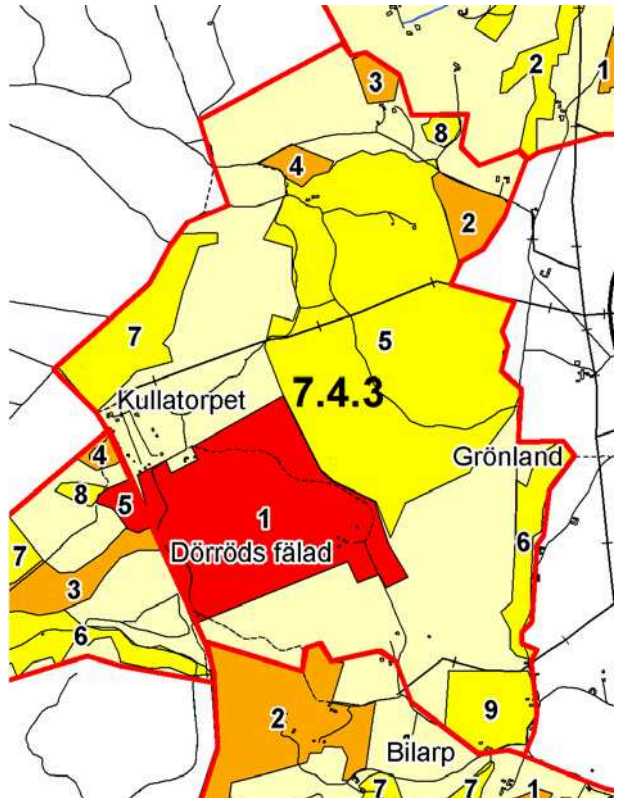

Skånska rekognosceringskartan 1812-20

Häradsekonomska kartan 1912

Trakten Kullaskogen med beskrivna delområden

(7.4.3) 1 Dörröds fälad (N1)

Area: 52,5 hektar

Status: Riksintresse (NV, F, PR), naturreservat

Fastighet: Dörröd 6:54 och 6:59

Naturtyp: Fäladsmark och hassellund med inslag av alkärr.

Motiv: N, K, F, G

Beskrivning

Dörröds fälad ligger uppe på Romeleåsen väster om Dörröds by. Tidigare täcktes hela åsen av en stor, betad, trädrik utmark som under 1700-talet överutnyttjades och blev i det närmaste helt skoglös med bara enstaka enbuskar, hassel och ljungdominerad fäladsmark. Dörröds fälad är en rest av den stora utmarken och har stora biologiska och kulturhistoriska värden. Området genomkorsas av tre mindre bäckar som sammanflyter i den västra delen. Topografin är varierad med nedskurna bäckdalar och höjdparter där urberget går i dagen. Vid lilla Järnhatten exponeras områdets dominerande bergart järngnejs. Jordlagren domineras av sandig urbergsmorän.

Under 1900-talets första decennier minskade betetrycket och hasseln spred sig snabbt. På den ekonomiska kartan från 1912 ses lövträdsmarkeringar främst i den södra delen med öppna betade marker i norr och öster. Området gränsade då fortfarande till fäladsmarker i norr, väster och sydöst. I slutet av 1920-talet skedde en kraftig röjning av hasselbestånden men de återhämtade sig snabbt igen. Vid 1980-talets början var området kraftigt igenvuxet av hasselbuskar med björk, bok, al och fågelbär som överståndare. I norra delen fanns täta snår av en med en del gläntor där fäladsfloran kunnat leva kvar. Den norra delen röjdes för att återfå en halvöppen enefälad med spridda hasselbuskage och vidkroniga ekar och bokar. I början av 1990-talet röjdes även de västra delarna, via bäckdalen upp till höjderna i sydväst. Fortfarande dominerar hassellunden i större delen av reservatet, med inslag av alskog och bokdungar. skellet av enbuskar och trängda hasslar visar på tidigare mer öppen karaktär. Ett par fritidshus ligger i reservatets sydöstra del samt i norra kanten. På höjdparter med öppen mark dominerar hedvegetation med arter som stenmåra, fårsvingel, vårbrodd, ljung och inslag av backsippa. I slutningszoner är jordtacket tjockare och här finns ängsvegetation med arter som harsyra, buskstjärnblomma, skogsviol och på vissa partier gulplister, blåsippa och skogsarv.

Över 220 kärleväxter påträffades i området vid en inventering 1972, däribland lopplummer, dvärghäxört, murgröna, bergmynta, vätteros, revig blodrot, ängsruta, aklejruta, ängsnycklar, grönvit nattviol och Jungfru Marie nycklar. Mossfloran är mycket rik i bäck-

ravinen med ett 20-tal sällsynta arter. Bland annat påträffades taggbräkenmossa 1996 på sin enda lokal i landet men har inte återfunnits sedan dess.

Däggdjursfaunan är rik med hasselmusen som dess största raritet. Hasselmus är bara känd från Romeleåsens centrala del och Stenshuvud i Skåne där Dörröds fälad är ett av de viktiga områden i den västra populationen. Kronvilt förekommer i området liksom rådjur, dovvilt, hare, kanin, räv och grävling. Intressanta arter i fågelfaunan är bland annat nötkråka som trivs i hassellundarna och morkulla som häckar i området.

Området köptes in 1970 av naturvårdsverket och en första skötselplan togs fram 1974. På grund av svårigheter att lösa tillfarten dröjde beslut om reservat till 1993.

Värden

Stora botaniska och zoologiska värden. Välbevarat kulturlandskap med kulturhistoriska, geovetenskapliga och rekreativa värden. Klass 1 i ängs- och hagmarksinventeringen.

Förutsättningar för bevarande

Ändamålet med reservatet är att genom lämplig hävd bevara områdets enefälad och förekomsten av hasselmus samtidigt som strövmöjligheterna tillgodoses. Genom fri utveckling (enligt skötselplanen) av hassellunden kommer hasselmusen att missgynnas då hasseln minskar och solinstrålningen avtar.

Utvecklingsmöjligheter

Röjning och stängsling av hela området för beteshävd. Gläntor öppnas upp i lundmiljön där främst björk och rönn avverkas och vidkroniga ekar och bokar friställs glest. Hasselmusholkar kan sättas upp för att gynna arten. Hassel tillåts åter etablera sig i dalgången i västra delen som röjdes i början av 1990-talet. Detta för att öka spridningsmöjligheterna för hasselmusen västerut. Det vore även önskvärt att överföra granplanteringen i söder till fäladsmark och knyta ihop hassellundarna söder om denna.

Referenser

- Malm, G. & Regnell, G. 1974 *Dörröds fälad, inventering av naturvårdsvärde samt förslag till skötselplan. Naturvårdsverket. SNV PM 559.*
- Sahlin, S. 1930. *Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.*
- Svensson, A. 1988. *Romeleåsen. Vegetationsinventering och naturvärdesbedömning, Länsstyrelsen i Malmöhus län / Lunds kommun.*
- Tyler, T. 2002. *Värdefulla mosslokaler i Lunds kommun. (manuskript)*

(7.4.3) 2 Kullaskogen NO (2)

Area: 6,4 ha

Status: Riksintresse (NV, F, PR)

Fastighet: Grönland 1:1.

Naturtyp: Blockrik sumpskog och ädellövskog

Motiv: N, B, G

Beskrivning

Sluttning med bergknalle i nordöstra delen av Kullaskogen, samt fuktdråg nedanför sluttningen. Marken är blockrik med magra markförhållanden i övre delen och rikare i fuktdråget. Området täcks av skogsmark som i sluttningen domineras av bok och på de fuktiga partierna av ask, al och björk. Området är utpekade som nyckelbiotop av p.g.a. den rika kryptogamfloran. Här finns bland annat bokvårtlav *Pyrenula nitida* och *Lecanora glabrata* som är rödlistade. I fältskiktet påträffas också strutbräken, gullpudra och skärmstarr. Tyler (2002) bedömer området som kategori 2 (näst högsta klass) för mossfloran med nio, för kommunen, mycket sällsynta arter.

Värden

Värdefull kryptogamflora och intressanta geologiska formationer.

Förutsättningar för bevarande

Fri utveckling och ingen påverkan på hydrologin.

Utvecklingsmöjligheter

Bör skyddas som biotopskyddsområde.

Referenser

Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.

Skogsvårdsstyrelsen i Södra Götaland. 2002. Nyckelbiotopsinventering.

Svensson, A. 1988. Romeleåsen. Vegetationsinventering och naturvärdesbedömning, Länsstyrelsen i Malmöhus län / Lunds kommun.

Tyler, T. 2002. Värdefulla mosslokaler i Lunds kommun. (manuskript)

Blockrik bäckdal i norra delen av Kullaskogen

(7.4.3) 3 Enehusa fälad (2)

Area: 2,3 ha

Status: Riksintresse (NV, F, PR)

Fastighet: Veberöd 1:19

Naturtyp: Naturbetesmark

Motiv: N, K

Beskrivning

Området ligger vid gården Enehusa i kanten av det stora skogsområdet i väster och med utsikt över Vombsänkan i nordöst. Fäladsmarken är välbevarad med hävdgynnad flora. Restaureringsåtgärder har genomförts 2003 inom ramen för Tekniska förvaltningens LIP-projekt "Romeleåsens fäladsmarker".

Värde

Naturbetesmark med rik flora och fauna samt kulturhistoriska värden. Klass 2 i ängs- och hagmarksinventeringen.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödsling.

Utvecklingsmöjligheter

Utöka arealen betesmark genom att restaurera angränsande marker.

Referenser

Länsstyrelsen i Malmöhus län. 1992. Ängs- och hagmarksinventeringen (opubl.).

Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.

Svensson, A. 1988. Romeleåsen. Vegetationsinventering och naturvärdesbedömning, Länsstyrelsen i Malmöhus län / Lunds kommun.

Enehusa fälad. Nyrestaurerad del i söder

(7.4.3) 4 Humlahusdammen (2)**Area:** 2,8 ha**Status:** Riksintresse (NV, F, PR)**Fastighet:** Grönland 1:1**Naturtyp:** Fäladsmark**Motiv:** N, F**Beskrivning**

Mindre betesmark med lång beteskontinuitet. I ängs- och hagmarksinventeringen klass 2. Varierad topografi med damm i sydvästra delen och fuktängar i anslutning till dammen. I övrigt dominerar friska och torra marker med främst hedvegetation. Betesmarken är ganska tuvig med inslag av ljung.

Värden

Botaniska och kulturhistoriska värden

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödselpåverkan

Utvecklingsmöjligheter

Utöka betesmarken för att skapa bättre förutsättningar för hävd och bevarande.

Referenser

Länsstyrelsen i Malmöhus län. 1992. Ängs- och hagmarksinventeringen (opubl.).

Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.

Svensson, A. 1988. Romeleåsen. Vegetationsinventering och naturvärdesbedömning, Länsstyrelsen i Malmöhus län / Lunds kommun.

(7.4.3) 5 Kullaskogen (3)**Area:** 109 ha**Status:** Riksintresse (NV, F, PR)**Fastighet:** Grönland 1:1 m.fl.**Naturtyp:** Bokskog**Motiv:** N, F**Beskrivning**

Ett större skogsområde med främst bokskog i olika åldrar. Riktigt gammal bokskog saknas nu nästan helt sedan stora områden föryngrats i slutet av 1900-talet. Gamla träd finns t.ex. kvar strax SO Kullaskogstorp och i områdets sydöstra del. Kullaskogen är strövvänlig och Skåneleden passerar genom området.

Värden

Skogsområde med lång skoglig kontinuitet, biologiska och rekreativa värden

Förutsättningar för bevarande

Naturvårdsanpassat skogsbruk

Utvecklingsmöjligheter

Överhållning av vissa bokskogsbestånd för friluftslivet samt avsättande av några delar för naturvårdsändamål.

Referenser

Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.

Svensson, A. 1988. Romeleåsen. Vegetationsinventering och naturvärdesbedömning, Länsstyrelsen i Malmöhus län / Lunds kommun.

Gammal ek i Kullaskogen

(7.4.3) 6 Grönlandsåsen (3)

Area: 8,4 ha
Status: Riksintresse (NV, F, PR)
Fastighet: Grönland 20:1, 21:1, 1:1 m.fl.
Naturtyp: Rullstensås med bokskog
Motiv: G, N

Beskrivning

Grönlandsåsen är en framträdande getryggsformad rullstensås strax väster om Dörröds by. Åsen är ca en kilometer lång och sträcker sig i nord-sydlig riktning. Höjden är ca 5-7 meter längs större delen av åsen. I norr ligger en hög åskulle på ca 20 meter. Större skärningar från täktverksamhet saknas i åsen som är välbehållen. På åsen växer bokskog som börjar bli gammal och intressant för vedlevande arter. Många av bokarna är krokiga och flerstammiga. 1820 beskrivs åsen som trädlös och betades troligen.

Värde

Välbevarad rullstensås med geologiska värden. Biologiska värden knutna till de äldre bokarna.

Förutsättningar för bevarande

Ingen täktverksamhet och bevarande av gamla träd.

Utvecklingsmöjligheter

Fri utveckling av skogsbeståndet på åsen, eventuellt biotopskydd.

Referenser

Dahlberg, N. 1979. *Geoinventering, Lunds kommun. Naturvårdsnämnden i Lund.*

Grönlandsåsens norra del från väster

(7.4.3) 7 Kullatorpet Norr (3)

Area: 16,6 ha
Status: Riksintresse (NV, F, PR)
Fastighet: Grönland 1:1, Husagård 1:1.
Naturtyp: Natur- och kulturbetesmark med främst fukt- och friskäng.
Motiv: N, K

Beskrivning

Betesmarker norr om Kullatorpet. På karta över fäladsmarkerna från 1804 samt rekognosceringskartan från 1812-20 visas en större damm i södra delen av dagens betesmark. En markant vall i södra delen kan ha utgjort dämme för dammen. År 1912 är dammen borta och den södra delen var då åkermark medan de norra utgjordes av fäladsmark. Idag finns en ganska intressant flora i betesmarken även om det visar spår av tidigare uppodling. I ängs- och hagmarksinventeringen klassades området i klass 2! Delar är fuktäng med högörtvegetation och övrigt främst friskäng. Kring diket genom området i nord-sydlig riktning finns en del fuktängsvegetation. Några buskar av sälg och vide börjar etablera sig.

Värden

Betesmark med främst botaniska och kulturhistoriska värden.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd utan gödsling eller påverkan på hydrologin.

Utvecklingsmöjligheter

Ökat betestryck samt eventuellt anläggande av våtmark i de delar som har minst intressant flora.

Referenser

Länsstyrelsen i Malmöhus län. 1992. *Ängs- och hagmarksinventeringen (opubl.).*
Sahlin, S. 1930. *Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.*
Svensson, A. 1988. *Romeleåsen. Vegetationsinventering och naturvärdesbedömning, Länsstyrelsen i Malmöhus län / Lunds kommun.*

Betesmarken norr om Kullatorpet

(7.4.3) 8 Bokdunge (3)

Area: 1,5 ha
Status: Riksintresse (NV, F, PR)
Fastighet: Grönland 1:1
Naturtyp: Bokskog
Motiv: N

Beskrivning

Dungar med bok som stått orörda länge och utvecklat högstubbar, hålträd och grova träd. Här förekommer också några gamla lågor. I beståndet finns bl.a. laven *Pyrenula nitida*.

Värde

Äldre bokskog med sällsynta arter

Förutsättningar för bevarande

Fri utveckling

Utvecklingsmöjligheter

Eventuellt biotopskydd

Referenser

Skogsvårdsstyrelsen i Södra Götaland. 2002. Nyckelbiotopsinventeringen.

(7.4.3) 9 Hägnaden (3)

Area: 11 ha
Status: Riksintresse (NV, F, PR)
Fastighet: Dörröd 23:1, 25:1.
Naturtyp: Betesmarker, dungar och åkermark
Motiv: N, K

Beskrivning

Området utgörs av varierade odlingsmarker med delar som har kontinuitet som betesmark. Innan skiftena var delar utmark till Dörröds by och resten låg under gården Bilarp.

Värde

Främst biologiska och kulturhistoriska värden.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt beteshävd.

Utvecklingsmöjligheter

Stängsling och röjningar.

Referenser

Länsstyrelsen i Malmöhus län. 1992. Ångs- och hagmarksinventeringen (opubl.).
 Sahlin, S. 1930. Romeleåsen. En studie över dess fäladsmark och skog. Sv. geogr. årsb. 1930:52-74.
 Svensson, A. 1988. Romeleåsen. Vegetationsinventering och naturvärdesbedömning, Länsstyrelsen i Malmöhus län / Lunds kommun.

Bokdungen vid Husagård

Betesmark vid Hägnaden, norr om Bilarp

